

Aanbiedingsbrief Stuurgroep bij rapport Peter Blok

Van: Stuurgroep Plastic Pact NL

Aan: Ondertekenaars

Betreft: Aanbieding onafhankelijke verkenning naar samenwerking met Afvalfonds Verpakkingen

Beste lezer/ondertekenaar van het Plastic Pact NL,

Sinds de oprichting van het Plastic Pact NL is er veel gebeurd rondom circulair verpakken: Duurzaam verpakken is vastgelegd in nieuwe wetgeving, er is tariefdifferentiatie ingevoerd en er zijn diverse projecten in de verpakkingketen. Ook met de partners van het Plastic Pact NL is veel werk verzet. Tegelijkertijd zien we dat er een aanpassing nodig is in de manier van werken en organiseren om de doelstellingen van het Plastic Pact NL te bereiken.

De afgelopen zomer heeft de stuurgroep een verkenning uitgevoerd naar een andere organisatorische, juridische en financiële invulling van het Plastic Pact NL. Dit is noodzakelijk om de vier grote programma's te kunnen financieren en uitvoeren, en het zicht te behouden op het halen van de doelen van het Pact. We hebben als stuurgroep een intensieve periode achter de rug met bijna wekelijkse vergaderingen/meetings. Er zijn veel gesprekken gevoerd en scenario's besproken.

Een verregaande samenwerking met de Stichting Afvalfonds Verpakkingen zagen en zien wij als een concrete en mogelijk kansrijke route. Daarom heeft de stuurgroep opdracht gegeven aan onafhankelijk adviseur Peter Blok om het draagvlak voor deze samenwerking te verkennen, en mogelijke oplossingen voor o.a. een nieuwe structuur en financiële en personele middelen te formuleren. Peter Blok heeft een groot aantal gesprekken gevoerd met een vertegenwoordiging van alle ketenpartners uit het Pact en zijn bevindingen gerapporteerd in voorliggende rapportage. Het rapport betreft een onafhankelijk advies, en niet noodzakelijkerwijs de mening van de stuurgroep. Deze resultaten zijn met u gedeeld en besproken in de deelnemersbijeenkomst van 28 september jl.

De komende periode zal de stuurgroep het gesprek met het Afvalfonds voortzetten, voortbouwend op uw inbreng uit de deelnemersbijeenkomst en de bevindingen in dit rapport. Onze ambitie is om rond de jaarwisseling een definitief voorstel te kunnen formuleren rondom de organisatorische, juridische en financiële invulling van het Plastic Pact NL in de toekomst. Wij zullen u van de voortgang op de hoogte houden.

Met vriendelijke groet,

De Stuurgroep van het Plastic Pact

LEXEA bv

Economisch advies en projectondersteuning

Verkenning volgende fase van het Plastic Pact: PACT II onder de paraplu van het Afvalfonds Verpakkingen

Resultaat en advies voor Stuurgroep en Afvalfonds Verpakkingen

Definitief

20 oktober 2023

LEXEA bv. *Economisch advies en projectondersteuning*

Hovenlaan 134, 3329 BC Dordrecht.

06 – 4100.6281

Blok.peter@gmail.com

KvK nummer 34166441 Rotterdam

Inhoudsopgave

1.	De kern van de verkenning.....	3
1.1.	Doel verkenning.....	3
1.2.	Algemene bevindingen.....	3
1.3.	Governance, Structuur en Financiën in PACT II.....	4
1.4.	Inhoudelijk, Personeel en Juridisch	4
2.	Overwegingen en advies vervolg.....	5
2.1.	Overwegingen.....	5
2.2.	Advies vervolg.....	6
2.3.	Betekenis en acties.....	6
2.4.	Samenvattend en aandachtspunten vervolg PACT II	6
2.5.	Volgende stap	8
3.	Waar gaat deze Verkenning over	9
3.1.	Context ontleend aan de briefing van de Stuurgroep Plastic Pact.....	9
3.2.	Doel Verkennersopdracht volgens de Briefing.....	10
3.3.	Beoogd resultaat volgens de Briefing.....	10
3.4.	Kaders voor de Verkenning	10
3.5.	Aanpak van de Verkenning.....	10

1. De kern van de verkenning

1.1. Doel verkenning

Het doel van de verkenning is door de stuurgroep van het Plastic Pact NL als volgt verwoord:

Het verkennen van de mogelijkheden om het Plastic Pact (zonder ministerie van I&W¹) onder te brengen bij het Afvalfonds Verpakkingen (AFV). Voorwaarden zijn dat autonomie en mandaat voor het Plastic Pact behouden moet blijven, terwijl Plastic Pact voldoende aangesloten moet zijn op de bredere verantwoordelijkheid en activiteiten van het AFV.

Hierna geven we de belangrijkste bevindingen van de Verkenning op basis van de negen (TEAMS-) gesprekken én de beschikbare schriftelijke informatie. Daarna volgen overwegingen en advies in hoofdstuk 2. Context en aanpak van de Verkenning staan in hoofdstuk 3.

1.2. Algemene bevindingen

Het Plastic Pact - gesloten in 2019 op initiatief van de toenmalige staatssecretaris én vooral bekostigd door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat² - is waardevol omdat ketenpartijen met elkaar in gesprek zijn over vraagstukken rond productie, gebruik en recycling van plastics. Naast het monitoren van de vier doelstellingen (zie 3.1), een enkel project en het elkaar ontmoeten, signaleren partijen ook dat er nog te weinig concrete voortgang is geboekt. Voor wat betreft die monitoring plaatsen de partijen vragen bij de belasting voor de rapporterende bedrijven én de waarde van de opgeleverde informatie. Dit mede omdat niet alle relevante bedrijven reageren én omdat een verificatie ontbreekt.

Het Plastic Pact kent een groot aantal spelers van verschillende pluimage³. De kwalificatie Koplopers roept daarbij wel vragen op. Lang niet alle partijen zijn even voortvarend en/of betrokken. Participatie als partner in het Plastic Pact lijkt nogal eens te zijn ingegeven door marketing-overwegingen, business ontwikkeling of omdat partijen er gewoon bij willen zijn om te kijken wat er gebeurt.

De meeste spelers in de gespreksronde willen wel door met het Plastic Pact onder een andere vlag. Waarbij het Ministerie dan idealiter nog wel steeds is aangehaakt vanwege het belang van (veranderende) regelgeving. Fase II van het Plastic Pact (verder PACT II) moet echter wel gepaard gaan met meer slagkracht: 'moet meer gaan over daden dan over woorden'. Slagvaardig doorgaan vereist dat de PACT II partners meer dan nu gecommiteerd zijn én intrinsiek gemotiveerd om daadwerkelijk Koploper te zijn. Dat commitment moet zich dan uiten via een financiële bijdrage (contributie naar draagkracht) of eventueel een vergelijkbare inzet (FTE's)⁴. Verder doorgaan heeft volgens de spelers zin als grofweg aan drie voorwaarden wordt voldaan, te weten: 1) voldoende financiële ruimte, 2) organisatiekracht en 3) data-beschikbaarheid⁵.

Voldoende financiële ruimte is nodig om de vier ontwikkelde programma's (Hergebruik, Data, Collectie en Markeer & Identificatietechnologie; 2022) te kunnen uitvoeren. Met de vier programma's is een budget gemoeid, variërend van in totaal minimaal € 4 mln. tot maximaal € 8 mln. Een beperkt

¹ Zonder directe bemoeienis van het ministerie in aansturing en bekostiging; dit komt verderop opnieuw aan de orde.

² Op basis van verstrekte informatie belooft de bekostiging ca 400.000 per jaar waarbij de middelen worden aangewend voor Monitoring, Communicatie & Oplopen en het I&W secretariaat. Een kleiner deel is aangewend voor projecten en de operationeel directeur. Via projecten hebben ook bedrijven middelen in het Plastic Pact gestoken (geld en menskracht).

³ Plastic Toepassende Bedrijven, Plastic Producerende Bedrijven (waaronder ook inzamelaars & recyclers) en Overige Partijen (NGO's, Branches, Banken). Bij elkaar circa 100 ondertekenaars, waaronder bedrijven en dienstverlenende organisaties. AFV is niet aangesloten.

⁴ Het aantal partners zal hierdoor afnemen.

⁵ Het AFV beschikt over de nodige data en inzichten. Waar mogelijk zijn deze te benutten in PACT II om verwarring én onnodige kosten te voorkomen.

deel kan mogelijk worden afgedekt door een contributie-systeem. Een groot deel moet van elders komen, waaronder belanghebbenden zoals het AFV én van aan te schrijven fondsen zoals het Nationaal Groeifonds (programma Circulair Plastics NL). De organisatiekracht kan worden bereikt wanneer een aparte herkenbare entiteit wordt opgericht en bemenst met een programmaleider en medewerkers/projectleiders. Deze entiteit moet ook de genoemde fondsen aanschrijven. Data-beschikbaarheid betreft de data over de verschillende onderdelen van de plastic keten en in beheer bij meerdere ketenpartijen zoals het AFV, Nedvang, CBL/Retail, NVRD etc.

1.3. Governance, Structuur en Financiën in PACT II

Spelers kennen veel waarde toe aan de zogenoemde vrije ruimte. Dit is ruimte om allerlei zaken te onderzoeken en te bespreken. Óók al zijn die wellicht niet in lijn met de gangbare praktijk c.q. de lopende operatie in de plastic verpakkingen-keten. De door het Plastic Pact ontwikkelde programma's – Hergebruik, Ketendata, Collectie en Markeren – geven daarvan een beeld.

Het verder gaan onder een andere vlag, bijvoorbeeld onder de paraplu van het AFV kan alleen maar wanneer die vrije ruimte daadwerkelijk wordt geboden. Spelers zijn beducht voor een al te dicterend optreden van het AFV⁶ vanuit alleen het perspectief op de kortere termijn van het Verpakkende bedrijfsleven (de P&I's). Spelers uit met name de groep Plastics Producerende Bedrijven, waaronder Inzamelaars en Recyclers, zijn geneigd af te haken wanneer het PACT II verder gaat onder de paraplu van het AFV. De huidige contractuele relaties met het AFV voor de bestaande operatie staan - naar hun inschatting - een onbevangen deelname in PACT II in de weg.

Het AFV is in beginsel bereid financiële middelen vrij te spelen voor programma's en projecten binnen PACT II. Qua omvang wordt gedacht aan een verdubbelaar van het financiële commitment dat bedrijven/organisaties willen afgeven. Overige financiële middelen moeten dan worden geworven via fondsen of via andere bronnen c.q. belanghebbenden.

1.4. Inhoudelijk, Personeel en Juridisch

Doorgaan onder de paraplu van het AFV kan wanneer *op strategisch niveau*:

- de WAAROM - vraag voor een PACT II door de participerende partijen wordt beantwoord én volstrekt helder is. Daaronder valt ook de discussie over de vier doelen, de rol van het monitoren en de discussie over ontwikkelde programma's plus de relatie met de Plastic Wijzer van het AFV,
- de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de deelnemers in PACT II, waaronder ook het AFV, goed worden verkend en doorgesproken. Aan de ene kant wensen de Plastic Pact partners autonomie en mandaat. Aan de andere kant is deelname van het AFV zonder enige mate van zeggenschap niet voor de hand liggend,
- een overlegstructuur wordt ingesteld (verder Programmaraad genoemd) om voeding en sturing te geven; in die Programmaraad⁷ heeft ook een vertegenwoordiger van het AFV zitting,
- indien enigszins mogelijk het ministerie van I&W is aangehaakt bij de Programmaraad (adviserende rol én kennisuitwisseling)⁸.

Doorgaan onder de paraplu van het AFV kan wanneer *op tactisch niveau*:

- een aparte tijdelijke (juridische) entiteit wordt opgericht, bijvoorbeeld een satelliet voor een nader vast te stellen periode om zo de gelegenheidscoalitie PACT II te bedienen,
- een programma-manager en enkele medewerkers kunnen worden ingezet in die entiteit om de programma's en projecten - voortvloeiend uit PACT II - te managen en te leiden. De omvang hangt

⁶ Onder het motto: wie betaalt, bepaalt

⁷ Voor een deel te vergelijken met de huidige Stuurgroep.

⁸ Met het ministerie zullen gesprekken nodig zijn om te bezien hoe de overheid alsnog – in een andere vorm - aangehaakt kan blijven.

af van de antwoorden op de WAAROM – vraag, en daarmee de omvang en samenstelling van het programma,

- de entiteit voldoende statuur en basis-bekostiging kent om extra fondsen aan te trekken dan wel een beroep te doen op andere belanghebbenden,
- de entiteit nauw samenwerkt met de AFV-directie Development (Strategie, Kennis en Ontwikkeling; deze directie is in wording).

Doorgaan onder de paraplu van het AFV kan wanneer *op operationeel niveau*:

- de entiteit onderdak vindt bij het AFV vanwege de nauwe samenwerking met de Directie Development,
- genoemd personeel op tijdelijke basis – en voor de duur van het programma - wordt betrokken. De bestaande management- en uitvoeringscapaciteit in de directie Development is niet toereikend.

2. Overwegingen en advies vervolg

2.1. Overwegingen

De ontwikkelingen in de plastic keten gaan heel snel, mede door veranderende wetgeving en rapportageverplichtingen én door de toenemende aandacht voor duurzamer opereren van bedrijven (license to operate). Zie bijvoorbeeld het EU-voorstel voor de Packaging & Packaging Waste Regulation (PPWR; voorstel gepubliceerd in november 2022,) en de bredere rapportageverplichtingen (Greenhouse Gas Emissions scope 3 en ESG-Reporting).

De implicaties van de PPWR voor de plastic keten zijn verstrekkend; tegelijkertijd laten de wettelijke verplichtingen die formeel zullen voortvloeien uit de PPWR nog even op zich wachten⁹. Daardoor kunnen er tussentijds minder wenselijke ontwikkelingen plaatsvinden. Een actueel voorbeeld is de mogelijke stagnatie of afbouw van recycle-capaciteit omdat de marktvraag naar recyclelaar achterblijft vanwege actuele marktcondities (kosten virgin versus kosten recyclelaar). Meerdere spelers willen - als Koploper - actief inspelen op deze ontwikkelingen om zich tijdig te kwalificeren voor de toekomst. De destijds geformuleerde doelen (in 2019) zijn weliswaar ambitieus maar mogelijk nog steeds relevant als richtpunten voor inrichting van de plastic (verpakkingen) keten.

Een breed begrip van wat er om gaat in de plastic keten is daarbij belangrijk. De meeste, zo niet alle betrokken partijen hebben een onvolledig actueel keten-breed beeld van alle relevante operationele aspecten bij de verschillende spelers én van potentiële ontwikkelingen daarin. Een keten-brede Programmaraad kan daarin tenminste gedeeltelijk voorzien en wordt door de spelers als zeer nuttig ervaren. De deelnemers in zo'n Programmaraad kunnen kennis brengen en delen over deze ontwikkelingen én innovaties in de productie, het gebruik, de inzameling & sortering en de recycling, inclusief inzet recyclelaar door spelers.

Een Programmaraad kan effectief opereren mits aan het overleg ook concrete acties worden verbonden waaronder onderzoek naar het 'minder bekende'. Maar ook bijvoorbeeld een betere en meer transparante communicatie over de plussen en minnen van plastic verpakkingen naar de consumenten is door partijen genoemd. Dit vereist wel dat de deelnemende spelers bereid zijn een financieel commitment aan te gaan (of een vergelijkbare inzet willen plegen). Dan kan PACT II fungeren als een netwerk van echte Koplopers en daarmee anticiperen op aankomende EU-regelgeving.

⁹ Zie de tijdlijn zoals geschetst door het KIDV op 1 juni 2023; PPWR wordt mogelijk eind 2024/begin 2025 goedgekeurd, ondertekend en gepubliceerd. De Regulation zou dan al voor 2030 in werking kunnen treden.

LEXEA bv

Het AFV wel oren heeft naar PACT II om zo gezamenlijk sporen van development & innovatie te verkennen¹⁰. Daaraan wil het AFV (in beheersbare mate) financieel bijdragen zodat een levensvatbare basis ontstaat voor PACT II. Vooraf moeten dan wel de ins – en outs grondig worden besproken en moeten de randen van het speelveld goed worden afgebakend. Dat kan ook omdat het huidige Plastic Pact in principe eind 2025 eindigt.

2.2. Advies vervolg

Op grond van de gevoerde gesprekken adviseren we dat vertegenwoordigers van de Stuurgroep Plastic Pact en het AFV in Q4 samen aan tafel gaan om de contouren van PACT II concreet te verkennen. Daarbij is het belangrijk eerst gezamenlijk stil te staan bij de WAAROM-vraag. Namelijk wat wordt wanneer door de verschillende spelers beoogd en hoe kunnen acties - mede op basis van het al ontwikkelde Plastic Pact Programma én de Plastic Wijzer van het AFV - elkaar versterken in PACT II? Wordt PACT II voldoende concreet en kunnen tijdig resultaten worden verwacht van de gezamenlijke inspanning? En speelt PACT II voldoende in op de rap naderende PPWR van de EU?

Daarbij zal men ook stevig met elkaar van gedachten moeten wisselen over de financiële paragraaf van PACT II: wie betaalt wat en wanneer is aanvullende bekostiging vanuit fondsen realistisch? Bij gebleken alignment¹¹ op de inhoudelijke zaken en zicht op voldoende bekostiging, kan men daarna stilstaan bij de manier waarop PACT II kan worden vormgegeven met behulp van de ingrediënten uit de onderhavige verkenning (entiteit, Programmaraad, duurprogramma, bemensing).

2.3. Betekenis en acties

De bestaande afspraken van de Pact ondertekenaars moeten tegen het licht worden gehouden, mede met het oog op de PPWR¹². Het gaat daarbij ook om de relevantie en de houdbaarheid van de vier concrete doelen, én de monitoring daarvan. Bij gebleken alignment kan een nieuw arrangement PACT II worden gesloten met de belangrijkste afspraken op strategisch en tactisch niveau.

Wanneer PACT II wordt ingevuld/gerealiseerd onder de paraplu van het AFV, zal deze vooral interacteren met de nieuwe AFV-directie Development. Op die manier ontstaat een helder onderscheid tussen de operationele tak van het AFV (inclusief Nedvang) en de Development tak. Aldus ingestoken ontstaat er wellicht ook ruimte voor de contractuele partijen in de lopende operatie (inzamelaars en recyclers) te participeren in het onderdeel waarover Development gaat¹³. In deze tweede tak bestaat immers juist meer ruimte om 'het minder bekende' te verkennen. In het PACT II gebeurt dat dan gezamenlijk waardoor kennis, kunde en visies maximaal worden gedeeld.

Voor wat het AFV betreft is een 'conscious decision' proces (keuzes zijn zeer bewust genomen; alle voor en nadelen zijn zorgvuldig gewogen) een must bij zowel de besluitvorming door het AFV-directieteam als door het bestuur.

2.4. Samenvattend en aandachtspunten vervolg PACT II

De Verkenning levert meer dan voldoende argumenten om PACT II in de steigers te gaan zetten en met name om de route met het AFV verder in kaart te brengen. Gezamenlijk optrekken is dan nodig om elkaar goed te verstaan en een breed draagvlak te creëren. Uiteraard vergt dit tijd van alle partijen, maar dat is onvermijdelijk. De verkenning samenvattend zijn pijlpalen voor het vervolg:

¹⁰ Het AFV heeft een volle agenda en veel projecten lopen. Zaken gezamenlijk oppakken spreekt aan mits men de vrijheid behoudt om – beargumenteerd – ander paden te kiezen

¹¹ Hier bedoeld als: het met elkaar eens zijn over de het gemeenschappelijk na te streven doel zonder het op alle aspecten het volledig met eens te zijn, maar er wel mee te kunnen leven

¹² Inhoudelijke verdieping van het PPWR-voorstel is o.i. nodig voor de focus van het vervolg (PACT II).

¹³ Denk aan de aanpak van co-makership bij de grote technologiebedrijven. Waarbij bedrijven zowel contractant zijn in de operatie als participant in ontwikkeling en innovatie-trajecten. Wederzijds vertrouwen is daarbij een randvoorwaarde.

LEXEA bv

- Meer daden dan woorden
- Door met de echte Koplopers (gecommitteerd én intrinsiek gemotiveerd)
- Monitoren van de doelstellingen herbezinnen
- Doorgaan vergt 1) voldoende financiële ruimte, 2) organisatiekracht, 3) data-beschikbaarheid
- De vrije ruimte om zaken te kunnen onderzoeken is daarbij zeer belangrijk
- Zo mogelijk zijn alle keten-onderdelen van de partij, waaronder ook inzamelaars & recyclers
- De overheid (het ministerie) zal niet langer ondertekenaar zijn van het Pact en kan geen formele rol spelen
- Financiële ruimte vanuit de Koplopers is nodig waarbij het AFV een verdubbelaar kan inzetten
- Een mogelijke organisatorische invulling is een (tijdelijke) entiteit onder de paraplu van het AFV. Met een eigen programmaleider en eigen projectleiders
- Deze entiteit werkt vooral samen met de directie Development (werktitel) van het AFV.

Zonder uitputtend te zijn, zijn aandachtspunten voor het vervolgtraject:

De randen van het speelveld wanneer PACT II doorgaat onder de paraplu van het AFV

In het overleg met het AFV is het essentieel grondig stil te staan bij de randen van het speelveld: wat is het gezamenlijke toekomstbeeld van PACT II, welke randvoorwaarden geven beide partijen (PP & AFV) aan, en hoe denken beide partijen tot succesvolle vervolgacties te komen? Maar ook: waar liggen potentiële conflicten op de loer en hoe kan je deze ondervangen?

De WAAROM - vraag en het inhoudelijke programma

De werkomgeving van de Plastic Keten verandert in hoog tempo, mede door nieuwe wet- en regelgeving. Dit én de nieuwe samenstelling (onder meer AFV erbij, I&W in een andere rol) zijn al voldoende aanleiding om stil te staan bij de WAAROM - vraag. Om daarna het werkprogramma grondig tegen het licht te houden: waar vinden partijen elkaar, en waar minder.

Inrichten Programmaraad

Welke Koplopers/partijen gaan - met financieel commitment of vergelijkbaar - in beginsel verder onder PACT II en hoe ziet een keten-brede Programmaraad eruit; welke spelers moeten zijn aangehaakt?

Rol van de overheid, het ministerie van I&W

I&W onderschrijft de doelen van het pact en ziet ketensamenwerking als cruciaal. I&W kan bij een samenwerking tussen het Plastic Pact en AFV geen formele rol (meer) hebben, gezien haar controlerende taak richting AFV op doelrealisatie en afspraken binnen de UPV verpakkingen. I&W stelt voor om enkele keren per jaar contactmomenten in te plannen en is ook tussentijds voor partijen benaderbaar om signalen te kunnen opvangen en nieuw beleid te kunnen toelichten.

Formele positie Plastic Pact

Een doorstart van het Plastic Pact onder dezelfde naam vereist afstemming met partijen in Europa die het idee hebben geïnitieerd (Ellen MacArthur Foundation) en/of onder dezelfde vlag acteren zoals WRAP in de UK. In het verlengde daarvan is de deelname van een UPV-partij aan een Plastic Pact zoals het AFV mogelijk niet zonder aanvullende voorwaarden te regelen. Beide zaken verdienen aandacht in het vervolgtraject.

PACT II in een andere jas

Een alternatieve route is wanneer PACT II wordt losgeknipt van de Plastic Pact beweging, zoals deze bekend is in een aantal andere landen (Europa en meer). In dat geval is het ook een optie om de PACT II activiteiten rechtstreeks onder het AFV te brengen, zonder daarvoor een aparte entiteit in het leven te roepen. Ook dan is een Programmaraad, waarin alle ketenpartijen zijn vertegenwoordigd, nodig om juist in de breedte te kunnen acteren. Daarnaast is aanvullende menskracht vereist.

2.5. Volgende stap

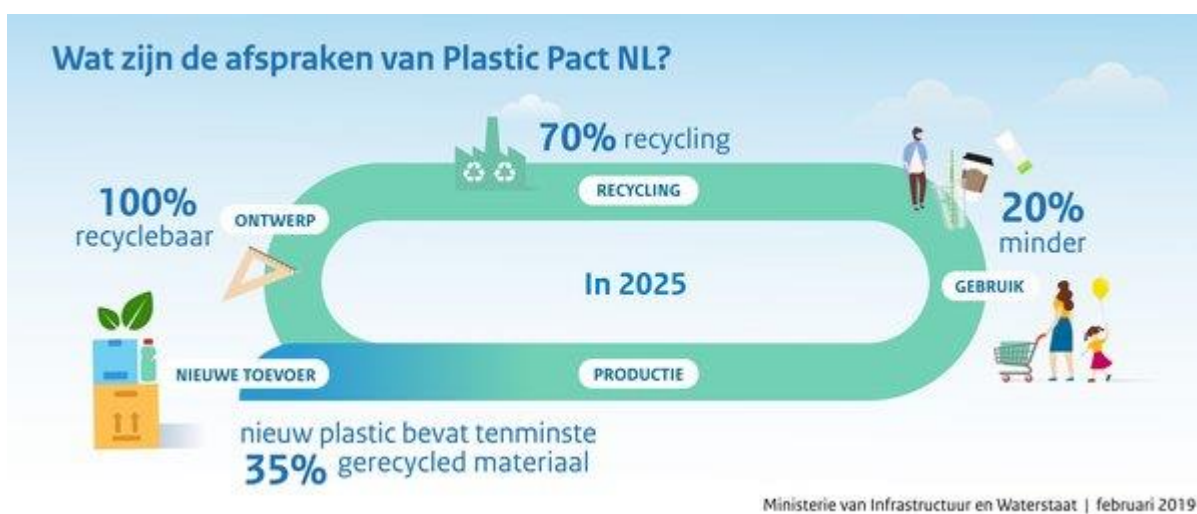
Een praktische vervolgstap kan zijn dat een kleine delegatie vanuit het Plastic Pact én vanuit het AFV gezamenlijk een werkagenda voorbereidt en een of twee dagdelen organiseert om onder meer over voorgaande punten van gedachten te wisselen.

3. Waar gaat deze Verkenning over

Hierna staan we eerst stil bij de context. Daarna volgen de opdracht, de kaders en de aanpak van de Verkenning.

3.1. Context ontleend aan de briefing van de Stuurgroep Plastic Pact

“Koplopers gaan voor méér met minder plastic in de circulaire economie”. In 2019 ging het Plastic Pact NL van start. Ondertekenaars van dit Plastic Pact “hebben de ambitie om gezamenlijk de plastic keten te vereenvoudigen en te sluiten, door zoveel mogelijk herbruikbare en uitsluitend recycleerbare plastic producten en verpakkingen op de markt te brengen, daarvoor niet meer (soorten) plastic te gebruiken dan nodig is, meer plastic te recycleren en gerecyclede en biobased plastics opnieuw toe te passen in nieuwe producten en verpakkingen.” Deze ambities zijn ondergebracht in een viertal concrete doelen, met als streefdatum 2025.

Via een jaarlijkse monitoring wordt de voortgang bijgehouden. Omdat de Stuurgroep (*van de Plastic Pact deelnemers*) in zag dat men in het huidige tempo deze doelen niet zou gaan halen, is een herijking gepresenteerd. Het afgelopen jaar (2022-2023) is de Stuurgroep, samen met de operationeel directeur, aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een contributiesysteem en het voorbereiden van programmavoorstellen. Beide trajecten blijken echter juridisch weerbarstig. Reden om een andere organisatorische, juridische en financiële invulling te verkennen.

Een mogelijk kansrijke route is een vergaande samenwerking met de Stichting Afvalfonds Verpakkingen. Ook zij richt zich immers met de Plastic Wijzer op een keten brede aanpak om de kunststofkringloop te sluiten en het gebruik van kunststof in verpakkingen te verminderen. Deze ambities en de doelstellingen van het Plastic Pact NL liggen in elkaars verlengde. Samen optrekken biedt ons kansen om de ingezette koers voort te zetten. Bovendien is het Afvalfonds een rechtspersoon die fondsen kan aanvragen. Daar staat natuurlijk tegenover dat het Afvalfonds een aantal vastgestelde taken heeft namens alle verpakkende bedrijven. Samenwerking met specifieke groepen koplopers uit de gehele keten vergt ook om die reden een zorgvuldige opzet.

In elk geval staat het Afvalfonds positief tegenover het verkennen van de mogelijkheden. Al zijn de ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving de afgelopen paar jaar hard gegaan, en zijn tal van initiatieven tot stand gekomen, kan een koploper-aanpak zoals het Plastic Pact NL die voorstaat, van toegevoegde waarde zijn in een samenwerking.

3.2. Doel Verkennersopdracht volgens de Briefing

Het verkennen van de mogelijkheden om het Plastic Pact (zonder ministerie van I&W) onder te brengen bij het Afvalfonds Verpakkingen (AFV). Voorwaarden zijn dat autonomie en mandaat voor het Plastic Pact behouden moet blijven, terwijl Plastic Pact voldoende aangesloten moet zijn op de bredere verantwoordelijkheid en activiteiten van het AFV.

3.3. Beoogd resultaat volgens de Briefing

(Beknopte) aanbeveling aan PP en Afvalfonds over samenwerking op elementen als governance & structuur, juridische zaken, financiële en personele middelen en wat inhoudelijke zaken.

3.4. Kaders voor de Verkenning

De kaders voor de stakeholderanalyse en het advies over oplossingsrichtingen zijn als volgt:

1. De verkenning dient in korte tijd te worden uitgevoerd: max 6 dagen totaal.
2. Medio september dienen de resultaten beschikbaar te zijn.
3. Tijdens de Ledenraad van 28 september worden de kernresultaten besproken.

3.5. Aanpak van de Verkenning

Eerst is het werkveld verkend aan de hand van enkele stukken. Een aantal leden uit de Stuurgroep heeft een lijst van gesprekspartners aangeleverd. Vervolgens is een gespreksleidraad opgesteld voor de Verkenning (medio augustus) en zijn in samenwerking met het secretariaat van het Plastic Pact afspraken gepland. De 9 ingeplande gesprekken zijn overwegend via TEAMS gevoerd. Op basis van de gespreksresultaten is hoofdstuk 1, het feitenrelaas, opgesteld. Mede op basis daarvan is onder hoofdstuk 2 een advies geformuleerd.

De Verkenning (concept) is medio september aangeleverd aan de leden van de Stuurgroep en aan het Afvalfonds. Deze Verkenning is een eerste stap die - bij gebleken aanknopingspunten - een follow up noodzakelijk maakt. Een overhaaste doorstart moet worden vermeden.